

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies decimus et undecimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1868

Miracula S. gummari, Sub Annum 1475 Patrata, Auct. anonymo
subæquali, Ex Ms. Corsendoncano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71246](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71246)

A c *Editio Lovaniensis sic habet*: Mane facto, surgens mulier presbyterum cum omnibus, qui aderant in collegio, convocavit.

d *Nihil hic miraculi agnoscit D. Le Roy in Mss. ad Vitam S. Gummari Animadversionibus penes nos exstantibus*. Secundo quippe, inquit, rectoque alveo (scapha) vehebatur. Verum æstui marino Netha hodieque cedit: quid si igitur Emblehemum usque seculo VIII ille se extenderit, perque retroeuntes Nethæ undas, atque adeo adverso flumine scapha sine remis, sine rectore delata Liram fuerit, atque isthæc, frustra illam retro trudente æstus accessu, sponte substiterit?

e *Non in Emblehem, ut ejus biographi vernaculi tradunt, sed Liræ in oratorio a se constructo; cui post annos ab ejus translatione circiter 40 suffectum est aliud, quod, inquit paulo post Theobaldus, illic adhuc cernitur.*

f *Si annis 40 circiter post S. Gummari Liram translationem conditum illic monasterium est, quomodo id a S. Gummaro factum Baldericus scribit? At Baldericus de instituto a S. Gummaro canonicorum cætu locutus est: Theobaldus vero monasterii nomine novum SS. Petri et Pauli sacellum intellectum voluit, id quod num. XI Comment. prævii ostensum est.*

g *Locus est mihi non notus.*

h *Id est, chirothecam.*

i *Prisci hujus moris exempla plura videsis apud Cangium.*

k *Capillorum tonsio servitutis olim symbolum fuit.*

l *Verosimiliter circa annum 836.*

m *Hodieque Turninum pagum prope Antverpiam alluit, indeque progressus Antverpiæ in Scaldim devolvitur: minoribus eo navigiis Normanni appulsi fuerint, aut Scinda capaciore, quam modo, fluxerit alveo.*

n *Relatus est in Opus nostrum ad diem XVII Julii.*

o *Nunc vocatur Dilia; conjungitur Nethæ ad pagum Rumpst, indeque vocari incipit Rumpela.*

p *Meminit illius Molanus in Natalibus SS. Belgii ad diem XI Octobris, ubi de S. Gummaro: non tamen in Præfatione sua, ubi inter diocesis Antverpiensis Sanctos Gummarum, omisso Fredegero, recenset. Retulit igitur Fredegerum ad eorum classem, qui, etsi natalem in nulla ecclesia haberent, merito tamen inter Beatos numerantur.*

q *Seu vestimentis sacerdotatibus indutus.*

r *Psalm. 131, § 14.*

s *Videsis de his dicte num. 16 Commentarii prævii.*

t *Liram inter et Tongerloam non procul a Netha Majori occurrit via quedam, dicta Doornikstraete, quem tractum hic vici Tornicensis nomine indicari, existimo.*

u *Additamentum videtur: non enim exstat in editione Lovaniensi, pugnatque præterea cum iis, quæ num. 20 Theobaldus asserit; hic facere miracula S. Gummarum cessat: illic autem, seu num. 20, in hodiernum diem multa mirabilia per Servum suum operari Dominus, dicitur.*

A. Анонимо.

MIRACULA

S. GUMMARI,

SUB ANNUM 1475 PATRATA,

Auct. anonymo subæquali,

Ex Ms. Corsendoncano.

PROLOGUS.

Benedictus Deus in donis suis et mirabilis in Sanctis suis, nobis, in quos fines seculorum devenerunt, nova prodigia miraque portenta per sanctum nominis * confessorem Gummarum circa annos Domini mille quadringentos septuaginta in diversis utriusque sexus personis, per longa terrarum spatia ad oppidum Lyrense Renensis provincie confluentibus, cæteratim pariter et devote, varios languores ac diversa morborum genera curando, sua ex ineffabili atque immensa clementia ostendit, ut, si omnino vitæ vel gestorum ejus scripta deessent, ad prædicanda meritorum ipsius insignia hæc pluralitas miraculorum utique sufficeret. De quibus inauditis, divina gratia annuente, ad ipsius laudem nec non et beatissimi Confessoris honorem aliqua, mentes hominum maxime in admirationem moventia, brevis sub stylo redigere curabimus, quorum patratorum occasio hujusmodi fuisse perhibetur.

2 Nam cum rectores ecclesie S. Gummari cernerent, eam multis ac diversis gravatam debitis ob ipsius ampliationem ac dilatationem, creditoribusque suis non posse satisfacere, tractaverunt inter se dicentes: Quid faciemus? Unde nobis tanta denariorum copia, uti ad competentem ædificiorum ecclesie nostræ structuram et congruentem creditorum satisfactionem sufficere possit? Nonne cernere est, charitatem multorum obriguisset, et paupertatem undique crevisse, ut vix unus denarius ad ecclesie hujus fabricam præstetur? Consulite igitur, quid facto opus sit. Respondit unus eorum, et dixit: Scitis, curtim unam in parochia de Broechem a ecclesie nostræ de patrimonio S. Gummari provenisse: vendamus igitur eam, ut de pretio inde nobis proventuro creditoribus nostris satisfacere, et fabricam ecclesie nostræ ampliare possimus. Quid plura? Fit consensus multorum, laudantium et approbantium, tam sanum, ut videbatur, consilium.

3 Mox igitur in tali loco consueto tribus festivis diebus proclamatur præfata curtis venalis, quatenus majus pretium præstaturus ipsam recipiat in suam. Audi denique miraculum. Convenerunt itaque quadam die ab abbate et conventu monasterii S. Michaelis Antverpiensis directi una cum rectoribus præfate fabricæ, investigantes, quonam modo illius curtis inheritance obtinere valerent. Ipsi igitur circa hanc

Auctor Miraculorum, sub annum 1470 * suppl. fui

S. Gummari intercessionem patratorum,

F

occasione exponit.

A. ADONIZO. hanc materiam occupatis, pulsantur interea campanæ, fit concursus populorum ad ecclesiam confluentium, clamantium ac dicentium: Benedictus Deus, benedictus Deus! siquidem primum miraculum, quod hic subscribitur, tunc recenter contigisse memoratur, propter quod stupefacti tractatores præfati, ac tam novum prodigium cernentes, absque pacti confirmatione ab invicem discesserunt, cognoscentes, S. Gummarum non sine causa et mysterio hoc egisse miraculum: quod utique rei gestæ permaxime declarat inventus; cum per eundem Sanctum eodem tempore ac deinceps innumera miracula coruscare noscantur. Quapropter ecclesie B. Gumhari multa simul et magna donaria proveniunt, quibus non solum creditoribus suis satisfacere, verum etiam egregie ac magnifice valeant ædificare, qui præsentem eidem. Horum igitur miraculorum innumerabilium quædam hic annotasse sufficiat, ut per hæc et alia cognoscantur, et Deus in Sancto suo, tædio ablato, quod multitudo parit, glorificetur.

ANNOTATUM.

B a In diocesi Antverpiensi et decanatu Lirano.

CAPUT I.

Miraculorum pars prima.

A Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto in die sanctissimæ Pentecostes quidam honestus vir ac discretus, nomine Nychaleus, cognomento Struyssens, moram trahens pro tunc in oppidulo Flandrensi noviter constructo, Middelborch vocato a, longo tempore membrorum solatio destitutus erat adeo, ut absque apodiamentis sibi minime quiret auxiliari. Hic ob spem recuperandæ salutis limina beati Gumhari confessoris Christi in ecclesia collegiata, ipsius nomine quoque consecrata, quiescentis, adiit et orationem coram reliquiis sacris, plurimis fide dignis civitatis Lirensis personis presentibus et eventum rei præstolantibus, suppliciter effundens, alterationem suæ naturæ ex occulta Dei dispositione et B. Gumhari intercessione sentiens, et attonitus ac stupefactus, ignorans, quid sibi acciderit, sanus et incolumis effectus, gratias non minimas Deo et sanctissimo Confessori referens, sospes et incolumis ad propria est reversus. Anno, quo supra, ultima die Maii quædam juvenula demoniaca Elyzabeth de Oelen, quatuor annis membrorum solatio destituta adeo, ut sine baculorum sustentaculo incedere non valeret, etiam visitans sanctissimi confessoris Christi Gumhari ecclesiam ac devotam illic orationem effundens, subito sanitatem reparavit; Deumque ac beatum Confessorem ejus magnifice collaudans, incolumis, baculis, quibus prius sustentabatur, in præfata ecclesia relictis, domum repedavit.

tres, surdus.

5 Eadem die, qua supra, quædam mulier ab annis pluribus contracta, suarumque virium robore privata, beatum Gummarum cum hostiarum immolatione in eadem ecclesia visi-

tans, et orationum suarum preces humiliter eidem offerens, subito, cunctis rite peractis obtentu Confessoris Christi sanctissimi restituta est sanitati, ut saccum siligine plenum, quem S. Gummaro pro gratiarum actione offerret, suis humeris impositum ad præfatam ecclesiam, pluribus intuentibus, deferret. Præterea hac ultima die Maii adolescens quidam viginti annorum, dictus Andreas Minten, sedecim annis sospitate membrorum suorum frustratus, ut, nisi aliorum adminiculo suffultus, incedere minime valeret, cum aspiceret tot ac tanta diversarum curarum * genera, preces supplices in præfata basilica coram beati Confessoris reliquiis toto cordis affectu ingeminans, optatam meritis sanctissimi confessoris Gumhari recepit sanitatem. Dehinc sequenti die ejusdem anni, videlicet prima Julii quidam honestus vir dæmoniacus, Jacobus Rumoldi, oppidanus Lirensis, auditu aurium non mediocriter privatus, precibus devotis imploravit auxilium sanctissimi confessoris Christi Gumhari, et confestim usui pristino sibi redditus est auditus.

6 Secunda die mensis Junii ejusdem anni adolescens quidam quindecim annorum, claudus existens, et a parentibus de villa Contik b delatus ad reliquias S. Gumhari gratia percipiendæ sanitatis, qui, pede ad palmam manus altero breviori nimirum, cespitabat, et idcirco recte gradiendi officio frustratus erat. Pro hoc igitur oratione a cunctis devote magnoque affectu cordis Deo ac beatissimo Gummaro effusa, nec non et hostiarum oblatione soluta, incunctanter pedi claudio alteroque breviori prolongatio additur, et, cunctis fidei eventum rei exspectantibus, adolescens sanus et incolumis resiliit, et Deus in Sancto suo illico gloriosus existit. Præterea quinto die Junii constat, quamdam honestam matronam, nomine Margaretam, de villagio, vulgariter Vreemde nuncupato c, omnibus suis membris contractam curru ad ecclesiam sæpe dicti Confessoris evectam et a pluribus coram sacris ejusdem reliquiis delatam, orationibus devotis pro ea cum hostiarum sacrificiis humiliter fuis, meritis B. Gumhari sanitatem membrorum suorum integre adeptam, domum sine cujusquam sublevamine repetentem *. Eodem die quidam civis Daventriensis d, dictus Nicolaus Janssen, decem annis crurum execrabilibus languoribus fatigatus, qui facultatem bonorum suorum in medicos expenderat satis abundanter, nullam tamen medelam pensaverat; imo ipsorum magis decisionem expectabat de die in diem. Hic, percepta creberrimorum miraculorum fama, meritis beatissimi confessoris Gumhari spem firmam concipiens sanitatis, ac de misericordia Dei confidens, cum labore expensisque non modicis basilicam ejusdem visitavit, nec non fontem, quem S. Gummarus, divina virtute fultus tamquam insigne prodigium de terra ebullire fecit, adiens, crura sura cum ejusdem aqua ablens et perfundens, sospitatem diu concupitam magno cum gaudio adeptus, magnificeque Deum in Confessore suo glorificans, lætus ad propria remeavit.

7 Anno, quo supra, decima die mensis ejusdem Junii mancus quidam fuit Bruxellæ, dictus Joannes Hugens, qui quatuordecim fere annis apodiamentis baculorum gressus suos dirigens, altero crurum ejus breviori existente, reliquo uno pede foetidissimus nihilominus habens

curatorium

E claudus, mulier contracta, laborans cruribus,

F repetisse

A bens fistulas undecim, aspectui intuentium propter fetorem continuum et saniem exinde prorumpentem abominabiles, omni medicorum, in quos magnam facultatis suae substantiam expenderat, industria cessante, quod multorum discretorem notitiam non latuit, nec non fere omnium civium Bruxellensium utriusque sexus, a quibus saepius pro vitae suae necessariis alimoniam expetierat. Hic itaque antedictus Johannes decisionem languidi cruris dietim praestolans atque formidans, mirabili atque laudabili tantorum signorum et prodigiorum B. Gummari rumore a diversis personis percepto, confisus in Domino et spem suam in B. Confessoris subsidio constituens, iter ad visitandum basilicam ejusdem confessoris Gummari in saepedicta civitate Lyrensi non sine magno labore arripuit, sanitatem ac restorationem suae valetudinis ab eo sperans.

claudus.

8 Quid multis immeror? Intransi denique illi ecclesiam, et orationem supplicibus suspiriis Deo coram S. Gummari reliquiis ingeminanti confessionemque suorum peccaminum secundum Apostolicum praecipuum facienti, nec non communionem sacrosancti corporis et sanguinis Domini Christi sumenti accidit quiddam mirabile et inauditum, plurimis fide dignis in eadem ecclesia praesentibus. Nam, eo adhuc in oratione persistente, panni fasciales, quibus languidum membrum fuerat involutum, miraculose disrupti sunt, et ipse integram firmamque, breviori crure ad aequalitatem alterius distento, nec non omnibus plagis sopitis, virtute divina et meritis haud dubium beatissimi confessoris Gummari adeptus est sanitatem. Fit itaque tam spiritualium quam popularium concursus ad tam novum et insolitum prodigium, spirituales odas una cum sanato consona voce omnipotenti Deo, nominisque sui confessori Gummario depromentium. O quam incomprehensibilis misericordia Dei, et quam stupenda ejus magnificentia, per quem in Sancto suo tanta clarescunt miracula, cujus nomen sit benedictum in secula. Amen.

puer, cujus caput humero erat annexum: hydrops:

9 Eodem die, quo supra, contigit, quod quidam Mechliniensis, dictus Quirinus van Gaveren, filium suum, cujus caput humeris adhererebat, nec illud quoquo modo erigere valebat, ad ecclesiam S. Gummari adduceret, ob recuperandam valetudinis spem et fiduciam. Qui quidem juvenis, in via cum genitore suo moram faciens, asseruit sublevaminis aliquale sentimentum se habere, ac tandem una cum patre genibus procumbens coram capsula reliquiarum B. Gummari, oblatione cum orationibus praeviis debite persoluta, caput recepit diu optate incolumitati restitutum, acsi nullam antea sensisset jacturam. Gratias itaque quamplurimas Deo et beato referentes nominis sui confessori Gummario ad propria hilariter sunt reversi. Ceterum anno, quo supra, die decima quarta mensis Junii quidam Walterus Struyne van Hove ad S. Laurentium e, hydropticus multo tempore, genitalibus ad unius capitis magnitudinem intumescens, visitans devote cum precibus et blada ad sui corporis gravitatem offerens, in ejus basilica adeptus est ipsius interventu celerem liberationem, domumque cum multa gratiarum actione sospes est regressus.

10 Quinta die Julii ejusdem anni mulier quaedam Mechliniensis, Barbara nomine, gestans in cruribus viginti duas fistulas, vovens

Octobris Tomus V.

que limina beatissimi confessoris Christi visitare, subsidium mox persensit, nec tamen votum persolvit. Verum quia scriptum est, "Vovete et reddite", cum tutum non sit promittere Sanctis et non satisfacere, tantis rursus cepit molestari doloribus, livoribus et poenis, ut usum gradiendi, quo non antea caruerat, penitus amitteret. His denique attentis, omnium celeritate nec non devotis precibus debitum votum persolvere festinavit, et, plagis fistularum fonte sanctissimi Gummari ablutis, valetudinem, quam magno concupierat desiderio, consecuta est. Ceterum septima die Julii ejusdem anni vir quidam, nomine Henricus Verhaghe, filium habens septem annorum, qui prunellum una cum lapide deglutierat, ac per hoc quasi semimortuus in terram corruerat, perplexus nimirum pater et attonitus, hoc infortunio viso, vovit, una cum filio ac tota familia domus suae basilicam se Confessoris antedicti visitaturum, et statim post votum prunellum per guttur pueruli exiit, ac sanus effectus est. Dehinc impleta sunt, quae promissa fuerant a patre.

A. ANONYMO
mulier fistulis
laborans, puer
pene extinctus.

11 Dehinc ultima die Septembris unum quasi ceteris contigit mirabilis. Nam quidam civitatis Coloniensis emissarius, nomine Godefridus de Dliwa, vocalem arteriam habens obstructam, ut nedum edere, sed nec loqui valeret, potu tantum tenui a festo praeterita Nativitatis Domini refocillatus. Tunc enim inciderat in armigeros, qui eum, manibus post tergum restrictis, ac gutture suo arbori cum fune fortiter tribus diebus totidemque noctibus alligato, despoliaverunt, ipso postmodum illam aegritudinem gutturis retinente. Miraculis itaque praeclearis saepedicti Confessoris Christi per omnem circumquaque regionem crebrescentibus, diversis quoque aegritudinibus praesidio et adminiculo beatissimi Gummari curatis, praefatus Godefridus non sine magno affectu per tantarum terrarum spatia acceleravit adire basilicam ejusdem Confessoris in oppido Lirensi, et supplices cum oblationibus et cereo coram sanctis reliquiis, genibus provolutus, preces cordiales depromens, nec non ultro ad ipsius fontem extra praedictum oppidum progrediens, et aliquantulum aquae deglutiens, subito loquebatur recte, ac usum recepit manducandi. Recessit igitur inde magnificans et glorificans Deum, qui per Sanctum suum tanta mirabilia operari dignatus est.

loquela destitutus.

12 Quidam mercator erat in parochia de Berse prope Oorschot g, cui nomen erat Joannes Godefridi, qui quodam tempore pro mercimoniis suis pergens in Frisiam, incidit in latrones inter Zwollas et Daventriam h. Captus est itaque ab eis, et, oculis obstructis, ad loca incognita perductus, qui ipsum illic tribus hebdomadibus nihil penitus videntem tenerunt, omnia sua diripientes. Tandemque squalori carceris eum mancipantes, ac diversis poenis eum nihilominus affligentes, magnam summam pecuniarum ab eo extorquere satagebant. Accidit denique, finito tempore trium hebdomadarum, ut is, quamvis antea saepius miserabiliter atque immaniter punitus fuisset, ex tunc tamen magis exquisite torquebatur*, vinctus super scamnum quatuor funibus fortissimis ad quatuor sui corporis partes. Hic igitur captivus in lamentabili constitutus periculo spem firmam

a latronibus

g

h

* torqueretur

A ANONYMO.

constituit in Deo et in confessore ipsius beatissimo Gummario, ob cuius merita plures diversorum morborum languore detenti sospitatem adipiscuntur, ac in periculis constituti spe sua non fraudantur, suppliciter ac devote auxilium supernum pro sua liberatione invocans, ut meritis sanctissimi Confessoris posset manus punientium se evadere, vovensque, vita comite, se post liberationem reliquias præfati Confessoris devote visitaturum.

captus, orbatus oculo,

13 Quod cum mente revolveret, vincula subito sunt disrupta, quibus ligatus erat; quod videntes prædones iniquitate pleni alium funem arripuerunt et pedes ejus circumligaverunt, ac trahentes eum pedibus sursum, capite deorsum suspenderunt: qui quidem funis, sicut priores, disruptus est. Tandem manus ejus a tergo constringentes, grandi saxo ejus pedibus appposito, ipsum per transversum in pertica levantes pertraxerunt, et, ut prius, vincula disrupta sunt. Quod considerantes præfati prædones et causam hujus rei ab ipso cognoscentes, eum liberum abire permiserunt, ducentes illum, præfato modo obtutibus obstructis, ad locum, in quo eum repererant. Qui videlicet Joannes, desiderio suo adepto, votum peregrinationis devote persolvit, immensas Deo ac ejus confessori Gummario referens gratias. Quemdam virum, Joannem Kerman nuncupatum, quem morbillorum diutius languor invaserat ac unum oculorum ejus occupaverat adeo, ut per decem hebdomadas videndi usu caruerit, constat, in præsentia reliquiarum S. Gummari luminis beneficium obtinuisse. Nam præfatus Joannes, oculi officio destitutus, sese devoverat beati Confessoris basilicam cum pondere siliginis, quantæ ipse foret gravedinis, visitaturum; quod cum facere maturasset, usum videndi recepit, ac Deo et sanctissimo Gummario magnificas gratias egit et lætus ad propria remeavit.

infantula apoplectica, sacerdos fistulis laborans,

14 Infantulam quendam trium annorum ex Zelandia, gravi quadam infirmitate, quam phisici apoplexiam nuncupant, uno in latere corporis percussam et omni ejusdem lateris vitali sensificatione destitutam, insuper usu loquendi privatam, quam parentes sui ob ejus incolumitatem recuperandam Deo et Gummario devoverant, ecclesiam ipsius cum orationibus et sacrificiis debitis expetentes, constat meritis ejus fuisse sanata ac loquendi facultatem et usum adeptam. Quare non immerito de tam munifico beneficio gaudentes et admirantes, Deumque ac ejus Confessorem omni cum devotione collaudantes, votis peractis, ovanter domum propriam expedebant. Præterea quidam sacerdos Nivelensis i, Bartholomæus Lamberti denominatus, in uno crure triginta et amplius abhorrendas habens fistulas, quibus nullus medicorum, in quos non modicas pecunias expenderat, curationem impendere valuit, audivit de tanta tamque multiplici miraculorum operatione, quæ meritis B. Gummari continue actitabatur, moxque omni medicorum confidentiæ renuntians et ad verum ac spirituales medicum sese convertens, vovit reliquias sacrosanctas beatissimi Gummari, in ecclesia Lirensi reconditas, se visitaturum, quatenus ob ipsius merita Deus suæ infirmitatis optata dignaretur præstare remedia. Itaque, voto emisso, se sopori dedit, et post hæc, sole, nocte transacta, diem præstante, integram suo livido cruri sensit accessisse sanitatem. Cupiens igitur fideliter perfec-

re quod voverat, omni dilatione semota, basilicam præfati Confessoris cum devotione visitavit præcipua, Deo et B. Gummario laudes cum sacrificiis oblationum offerens, ad propria lætus repedavit.

15 In parochia de Boechout k existit quidam, Gerardus Fabri vocatus, cui erat infantulus octodecim mensium, qui ex parentum seu domesticorum incuria quoddam inopinatum incurrit periculum, uti videlicet in vase quodam aqua repleto lapsus submergeretur. Cumque a parentibus undique requireretur, ac tandem in vase suffocatus aquis cerneretur, fit undique luctus omnium et lamentatio cum ejulatu magno conquerentium, parvulum tam innocenter occisum propter incuriam custodum. Quid plura? Accurrunt vicini et propinqui puerulum aqua submersum intueri cupientes, et non erat vox, neque sensus. Consilio itaque præstito, extrahitur infans, nullum vitalis animantis signum prætendens, sed facie ad instar nigri panniculi fuscata fere dimidiæ horæ spatio perdurans ab omnibus mortuus judicatur. Quapropter Deum et B. Gummari, per quem Dominus copiosa et inaudita miracula operatur in diversorum morborum et casuum eventum, invocantes præfati parentes, ejusque misericordiam ferventi affectu ac lachrymosis vocibus implorantes, devoverunt ipsum puerulum sanctissimo Gummario, ut ejus interventu extincto infantulo divina pietas subvenire dignaretur, ipsique ab animæ et corporis anxietate liberarentur. Mira res! Denique voto emisso, statim apertis oculis aridet parvulus tristibus parentibus, cunctis familiaribus eorum non sine magno et admirabili gaudio id B. Gummari meritis evenisse, asserentibus. Fit igitur omnibus, prius quidem dolore ac gemitu detentis, tripudium ac lætitia, singulis in voce exultationis et laudationis prorumpentibus, et dicentibus: Gratias tibi Deo, qui humilium et contritorum es consolator, offerimus immensas, qui ob sancti Confessoris tui merita nos consolari dignatus es, et liberare ab ingruenti miseria. Tandem præfati parentes sancti Gummari in oppido Lirensi ecclesiam una cum puerulo, in quo perpetratum fuerat tam evidens miraculum, visitantes, suasque preces et oblationes humiliter offerentes, reversi sunt ad proprii domatilis limina, puero incolumitate perseverante non sine cunctorum intuentium stupore et admiratione.

puer submersus, experitur. k

ANNOTATA.

a In Franconatu Brugensi silo, ac eodem seculo xv a Petro Bladelino equite in oppidi formam primum redacto. Aliud ejusdem nominis oppidum in Zelandia visitur.

b Medio fere Mechliniam inter et Antverpiam itinere.

c In decanatu Lirano.

d Daventria Transisulanæ provinciæ oppidum est ad Isalam fluvium.

e In decanatu Antverpiensi Antverpiam inter et Liram.

f Psalm. 75, v. 12.

g Buscoducensis olim diœcesis pagum, a quo ad fluvium Beerze non procul absunt pagi Beerze, Oosterbeerze, Westerbeerze, Middelbeerze: priorem ex his hic significatum puto.

h Utrumque oppidum in Transisalaniam situm est.

A i Nivella Gallo-Brabantiae oppidum est.
k In decanatu Lirano.

CAPUT II.

Miraculorum pars altera.

Mulier morti
proxima, hy-
drops,

Simile pene accidit de muliere quadam ex ci-
vitate Aldenardensi provinciae Flandrensis,
quae dicebatur Barbara van Keye, quae tanta
infirmirate attrita erat, quod nullus in ea vi-
talis motus percipi posset; sed a cunctis ipsam
inspectantibus aestimaretur jam jamque defun-
cta. Qua de re germanus ejus, qui ipsam affe-
ctione fraternali diligebat, sororem suam Deo
et B. Gummaro confessori commendavit ac de-
vovit, deprecans humiliter ac promittens, quod,
si eam vivam et sanam adhuc intueri posset,
ipsam esset cum tanto cerea pondere, quanto

B ille gravis esset, ad limina basilicae S. Gumma-
ri perducturus. Mirum in modum, vix emisso
voto, mulier, quae ab omnibus penitus mortua
putabatur, apertis oculis fratrem suum intuens,
loquebatur et sensim sanabatur. Quam ob rem
sine quavis dilatione suam promissionem adim-
plere cupiens, frater cum sorore anno Domini
millesimo quadringentesimo sexto octavo die
Junii ad templum S. Gumhari apud oppidum Li-
rense cum oblationibus et multiplicibus gratia-
rum actionibus advenere. Quidam insuper hydro-
picus, Henricus van den Sype denominatus ex
Heveren a, villagio sic dicto juxta Mechli-
niam, tota exstitit hydropis mole depressus, ut
sese vix in aliquam partem movere posset. Au-
diens itaque, tanta per S. Gummarum miracula
coruscare, spem suam in Domino ac Gummaro
integraliter reponens, devovit, se quantocius
cum hostiarum oblationibus reliquias ipsius B.
Confessoris visitaturum. Vix autem promissionis
verba finierat, et, ecce, eruribus ejus quasi quodam
cauterio apertis, superfluus humor exitum
petivit per S. Gumhari interventionem, et exin-
de perfectam consecutus est sanitatem. Suum
C itaque votum omni cum devotione adimplens,
ac gratiarum actiones Deo ac sancto ejus Con-
fessori persolvens, ad propria est reversus.

puer calculo
laborans,

17 Praeterea in oppido Hollandiae, nomine
Delft, civis quidam erat, qui dicebatur Theo-
doricus Gerardi, qui habebat filium decem an-
norum dolore calculi lamentabiliter laborantem,
nullumque medicorum peritia subsidium obti-
nentem; omnes quoque intuentes, et praecipue
genitorem in compassionem et gemitum trahen-
tem. Hic denique Theodoricus magna cum de-
votione Deum ac beatissimum ejus confessorem
Gummarum invocans ac deprecans pro reme-
dio liberationis filii sui, devovit praefatum in-
fantulum ad ejusdem Sancti ecclesiam cum ob-
lationibus debitis se delaturum. Igitur, voto
emisso, liberatur eodem die filius ejus, ita ut,
nullo dolore pungente, meatu urinali emitteret
calculum, quantitatem unius lapilli dactyli ha-
bentem. Quare exhilaratus pater cum filio vo-
tum persolvere gestiens, calculum illum, manu
artificis in argento redactum seu inclusum,
in memorabile testimonium tam subitaneae gratiae
ad ecclesiam saepedicti Confessoris detulit,
orationibusque suis cum oblationum muneribus

exhibitus, laetus et gaudens, ac Deum in Sancto
sua magnificans ad propria reversus est, calcu-
lo illic relicto in testimonium veritatis. Acta
sunt haec anno Domini millesimo quadringente-
simo septuagesimo sexto, vigesima prima die
mensis Junii.

A. ANONYMO.

18 Item ultima die Maii anni LXXV b mulier ^{dux mulieres}
quaedam novem annis solatio virium et ^{contracts,}
membrorum destituta suorum, officium gradien- ^{clauda,}
di vix sine adminiculo appodialium complens, ^b
orationum suarum vota et oblationum sacrificia
Domino et S. Gummaro ejus confessori humiliter
representans perfectam et stabilem recepit
sanitatem. Simile accidit de alia muliere, quae
denominabatur Barbara Firmans, eodem die,
quae gradiendi usum longo tempore propter
membrorum impotentiam amiserat, devote reli-
quias saepefati S. Gumhari adiens, suasque pre-
ces humiliter offerens, perfectam obtinuit sani-
tatem, et ad propria sine cujuslibet adminiculo,
quo prius non caruerat, cunctis admirantibus,
repedavit. Idem pene accidit de quadam mulie-
re Lirensi eodem die, Heylwigie nomine, simili
modo curata. Alia quadam mulier, quae diceba-
tur Elyzabeth Scuts van de Pulderbosche c,
anno, quo supra, quinto die Junii, quia clauda
erat, in vehiculo delata ad reliquiarum S. Gum-
hari praesentiam, et suas Domino ac beato ejus
Confessori orationes et oblationes offerens, non
est a suo desiderio frustrata, sed membrorum
suorum perfectam obtinuit sanitatem. Quae,
cum se cerneret sospitati redditam, non est in-
grata reperta; sed magnificas Deo et S. Gum-
maro gratias rependens reversa est cum gaudio
ad propria.

E

19 Eodem die, quo supra, de villa Conti-
ke d apparuit mulier, Katharina Sans nuncu-
pata, quae ob erurum suorum execrabilem do-
lorem firmam habens spem in S. Gumhari sub-
ventionem devovit, se cum omni devotione ac
hostiarum oblatione sacratissimam capsulam,
reliquiarum B. Gumhari contentivam, visitatu-
ram; cujus voti non immemor studuit omni
cum celeritate implere quod promiserat. Haec
itaque veniens ante praefatas reliquias, cum
orationes supplices et oblationes suas presenta-
ret, nec tamen aliquam eadem die sublevamen
inde perciperet, nihilominus tamen in Deo et
ejus confessore S. Gummaro spem totam et fi-
duciam reponens, et perseveranter orationibus
continuatis diebus insistens, tandem dehinc
octava die suorum erurum obtinuit curationem.
Quae Deo et B. Gummaro laudes non exiguas
jucundo corde decantans ad propria laetanter
est reversa.

laborans cru-
ribus, d

F

20 Anno et mense, quo supra, nono die ejus-
dem mensis quidam civis Gandensis, Theodori-
cus nomine, basilicam S. Gumhari devote
adivit, qui longo tempore gravissimo viscerum
suorum dolore anxie laboraverat, et ob nimiam
et continuam doloris impulsionem suorum ope
membrorum caruerat, ut sine appodialibus in-
strumentis incedere non valeret. Hic, inquam,
se Deo ac B. Gummaro cum importunis preci-
bus commendans, et flexis genibus coram san-
ctis reliquiis perseverans, et suimet oblitus
propter inexpectabilem divinae virtutis ac S.
Gumhari gratiam suae naturae variationem sen-
tiens, nimirum quasi in extasi constitutus exi-
steret, attonitus erat et perplexus. Mira res et
stupenda! Denique, cunctis illic praesentibus
et cernentibus, ab oratione sanus et incolu-
mis

corpore lan-
guidus,

A. ANONYMO.

mis exurgens sensit, omnimodam se recepisse suæ infirmitatis sospitatem. Fit itaque populorum clamantium ac Deum laudantium concursus, catervatim gestientium, quæ per S. Gummari merita fiebant mirabilia. Qua de re præfatus Theodoricus miraculum hoc, quod in eo divina operata est gratia, coram venerabilibus dominis et canonicis ecclesiæ collegiatæ S. Gummari Lirensis ob certissimæ veritatis testimonium, qualiter fuerat, referens, et gratiarum laudes ipsi Domino ac ejus Confessori sanctissimo decantans, ad domum, sanus et suorum membrorum compos effectus, reversus est propriam.

lateris usu destituta, contracta, claudus,

21 Præterea eadem die mulier quædam de villagio, Boome *e* vulgariter nuncupato, quam longus et inevitabilis dolor detinuit adeo, ut præ illius magnitudine ac diuturnitate vigorem lateris unius omnino perdidit, ac sine alterius sublevamine ac baculi sustentamento sese movere minime poterit, quia se cordialiter Deo et S. Gummario deoverat, orationesque ac oblationes suas coram S. Gummari confessoris reliquiis devote obtulerat, pristinae redditæ est sanitati, et non sine magno [gaudio] et multiplici gratiarum actione absque alicujus adminiculo ad propriam domum repedavit, plurimis fide dignis clericis et laicis tantæ rei signum intuentibus. Alteri cuidam mulieri, quæ dicebatur Elyzabeth Berrevoets de Ranst *f*, septem annis per membra contractæ, frequentanti ecclesiastica limina S. Gummari confessoris, suasque preces cum hostiarum muneribus devote eidem offerenti per intercessionem utique beatissimi Confessoris præfati restitutum est perfectum gradiendi officium. Quidam civis Antverpiensis, qui dicebatur Thomas Moerlyn, septem annis debilis pedibus exstitit adeo, ut absque sustentaculis iter agere non valeret. Hic vir Deo ejusque confessori sanctissimo Gummario sese commendans, beatissimam glebam reliquiarum ejus, apud Liram in ecclesia sua quiescentem, toto nisu, quo potuit, visitans, et cordialiter devoteque orationum preces multiplicans, diu optatam adeptus est sanitatem, et non sine multorum, Deum secum collaudantium, admiratione ad propria, sustentaculis in præfata ecclesia relictis, sospes et incolumis repedavit.

membris tumidi tres,

22 Ceterum decima quinta die supra memorati mensis scilicet Junii, matrona quædam Antverpiensis, quæ denominabatur Catharina Hanssens, intolerabiles sustinens dolores uno in brachio adeo, ut præ nimia torsione, propter quam ipsum brachium tumidum reddebatur, mira unius anni spatium illud ad caput erigere minime valeret. Hæc, inquam, matrona magno cum affectu limina S. Gummari adiens, et sese Deo ac ejus confessori Gummario commendans, oblatione cerei brachii cum oratione multiplici peracta, cupitam recepit in plurimorum fide dignorum præsentia sanitatem. Die vero decima sexta ejusdem mensis pene simile contigit viro cuidam Bruxellensi, qui dicebatur Guilhelmus van den Leemputte, quique ob sui cruris tumorem per unius anni spatium claudus incessit. Hic devovens, se basilicam S. confessoris Gummari visitaturum ob spem convalescentiæ, cum iter arripere cum devotione, antequam ad terminum desideratum perveniret, sanitatem integram non sine magna admiratione consecutus est. Nihilominus tamen vo-

tum suum ardentem et cum gratiarum actione ac laude ipsi Deo sanctoque ejus confessori Gummario persolvit. Die vigesima ejusdem mensis quædam de Heyst *g* habens magnum tumorem, quem nullus medicorum sanare poterat, ex cordis intimis se Deo et B. Gummario devovens, ac limina ipsius cum precum instantia visitans, nec non infirmam partem sui ventris de aqua fontis, quem S. Gummarius de terra divina virtute ebullire fecit, humectans, sospitatem integram meritis antedicti Confessoris gavisus est recepisse.

23 Præterea die vigesima prima ejusdem mensis mulier quædam Antverpiensis, quæ denominabatur Margareta van den Dale, contracta, nec non et apoplexia percussa, spem suam de recuperanda sanitate in Deo et beatissimo Gummario defigens, restituta est duplici sanitati, pluribus existentibus testibus, qui hoc viderunt. Quæ quidem mulier magna cum devotione ob gratiarum actiones debitas referendas sæpeditam ecclesiam visitavit, coram omnibus magnum sibi a Deo beneficium per sancti sui Gummari merita collatum manifestans. Porro die vigesima tertia ejusdem mensis Junii quidam vir Antverpiensis, dictus Joannes van den Perre, per tres annos claudicabat in pedibus, qui devote reliquias S. Gummari, apodiamentis sustentatus, in ecclesia sæpe dicta visitans, orationumque preces suppliciter pro incolumitate Deo beatoque Gummario libans, optatam, plurimis illic præsentibus, sanitatem est consecutus, domumque propriam, sustentaculis in ecclesia relictis, lætanter expetivit.

contracta simul et apoplectica, claudus,

24 Dehinc non silentio prætereundum, quod vigesima quarta die ejusdem mensis quidam vir Mechliniensis, dictus Petrus de Scheppere, longo tempore multisque diebus magno dolore cruris propter execrabilem saniem defluentem, quod omni medicorum arte mederi fuerat ineptum, in quos etiam magnam facultatis suæ partem expenderat, [cruciatus] cum de die in diem ipsius cruris præstolaretur abscisionem, magna cum fiducia recuperandæ sanitatis devote limina basilicæ S. Gummari adivit, ibique orationum suarum precibus suppliciter coram reliquiarum ipsius capsula fuis, et eodem crure fonte S. Gummari abluto, et oblatione cum cereo crure illic peracta, restituta est eidem cruri sanitas diu affectata, et ipse cum multa gratiarum actione ad propria est reversus. Eodem die, quo supra, Gregorius Fabri, civis Bruxellensis, multas habens in suis cruribus fistulas, devote reliquias S. Gummari visitavit, qui cordis intentionem Deo et B. Gummario obnixis precibus explicans, voti sui obtinuit de gratia ipsorum intentum, sicque sospitate, præsentibus fide dignis, suscepta, ad propria est reversus laudando Deum et confessorem suum B. Gummaram.

cruribus male affecti duo,

25 Præterea vigesima octava die ejusdem mensis mulier quædam habitatione Bruxellensis, sed natione Insulensis *h*, contracta erat in brachio, quæ propter inexplicabilem, quem sentiebat, dolorem nedum operari, sed nec quidem dormire valebat. Quodam ergo die, cum se sopori dedisset, nec ob nimiam pœnam somnum sumere potuisset, cœpit in stratu suo cogitare, quonam modo, vel quibus mediis suum posset sortiri desiderium, ut a tanta pœna et angustia liberaretur. Venit itaque tandem in mentem ejus, quomodo tot et tanta nostris temporibus

brachio contracta, claudus,

A temporibus per S. Gummari merita clarebant miracula, et qualiter omnes, qui ejus deprecantur auxilium, a suo non fraudatur desiderio. Quae de re mulier praefata totis cordis sui medullis sese Dei ac beati nominis ipsius confessoris Gummari, cum oblatione videlicet unius cerei brachii et argentei denarii, commendavit gratiae, quatenus per eam doloris sui brachii posset accipere sublevamen. Mira res! Vix mulier verba suae sponsonis finierat, et, ecce, quod diu desideraverat, brachii videlicet incolumitatem consecuta est. Benedictus itaque Deus, per quem ob sui confessoris Gummari merita tanta miracula coruscant. Praeterea secunda die Julii quamdam feminam Antverpiensem, cui nomen Catharina Nouts, annis octo pedibus claudam, et sine ligneo adminiculo incedere non valentem, atque ob suorum crurum valetudinem basilicam S. Gummari adeuntem scimus, et veridicorum relatione sui voti compotem fuisse *, quae ex magnifica gratia, sic collata, devota et hilaris effecta, Deum sanctumque Gummaram collaudavit, ac sustentaculo, quo iter agere consueverat, illic in ecclesia relicto, cum gaudio ad propria domatis limina repedavit.

* supple didici-
mus

B 26 Porro, ut paululum retrocedamus, prima die Julii ejusdem anni praenominati quidam Cornelius nuncupatus, de Yспен i oriundus, ob suorum crurum debilitatem magnosque dolores, quibus continue vexabatur, non solum cum apodiamentis, sed etiam cum nola, quemadmodum infecti morbo S. Antonii incedere consueverunt, per vicos et plateas pro sui victus necessariis iter agere solebat. Hic itaque tanta miracula ob S. Gummari merita per diversas provincias coruscantia percipiens, se ex integro cordis affectu ad ipsius Sancti basilicam ob recuperandae sanitatis spem convertit. Insuper tandem cum labore ac suspiriis ad eandem basilicam perveniens prostravit se humiliter in sanctarum reliquiarum praesentia, Deum sanctumque suum Confessorem supplicibus precibus flagitans, ut, per quem tot ac tanti infirmi ac debiles suum consecuti sunt desiderium, ipse non privaretur voto suo, sed propter gloriam Dei augmentandam potiretur beneficio tam optato. Porro mirum in modum prelibatus Cornelius ab oratione, quam ex intimis sui cordis profuderat, sensit se, multis testibus praesentibus, sanatum. Quapropter multiplices Deo et S. Gummario gratiarum referens actiones, apodiamentis suis et nola in testimonium certissimae sanitatis consecuta in ecclesia ejusdem relicta, ad sua laetanter est reversus.

claudus.

C 27 Praeterea quinta die Julii Aegidius Bliers, civis Bruxellensis, suorum oculorum lumine fere privatus adeo, ut nisi ad manum alterius gressus ejus dirigeretur, viam bene incedendi tenere minime potuisset, cum tantorum mirabilium insignia ob S. Gummari merita rutilare conspexisset, devote suum Deo ac ejus Confessori desiderium explicans, et commendans, ecclesiam S. Gummari se aditum promisit. Voti vero sui compos effectus, statim solus, nullius adjutorio fultus de Thenismonte h ad ecclesiam praefatam pervenit, orationumque suarum libamina, nec non hostiarum munere illic persolvens laeto animo ad propria reversus est. Porro eodem die venit quidam vir Petrus de Pomerie ex villa, quae Themseca l dicitur, tribus annis membrorum suorum minime compos. Hic denique, postquam diversos curacionum exco-

excutiens,
membris impo-
tens,

gitasset modos, et quadam nocte lecto decumbens, quid propter nimium dolorem urgentem agendum sibi foret, anxie pertractaret, statim menti ejus incidit rumor de praeclearis B. Gummari miraculis et virtutibus, quibus utriusque sexus hominibus quotidie subveniebatur in diversis regionibus; quae de re ipse haec eadem apud se revolvens spondit, numquam se comesturum carnes, nisi prius reliquias B. Confessoris in urbe Lirensi visitaret, et illic de peccatis suis, propter quae in corporibus languores plerumque generantur, cum debita contritione confessionem faceret. Et ecce miraculum. Vix enim praefatus Petrus verba sponsonis finierat, et, nullo temporis intervallo mediante, convalescentiam est consecutus. Promissionis itaque suae non immemor omni cum festinatione ad ecclesiam S. Gummari pervenit et confessionem suam cum oblationibus debitis, ac orationem supplicem cum gratiarum actionibus faciens, ad destinatum locum, unde exierat, incolumis est reversus.

A. ANONYMO.

E 28 Die insuper eodem Joannes, cognomento Sien. Diestensis m tribus annis cum apodiamentis gressum faciens ob nervorum suorum contractionem, et quasi tantum retrorsum, quantum antrorsum gradiens, reliquias in ecclesia saepe dicta S. Gummari reconditis spe adispicendae sospitatis adiit, et supplices preces cum hostiarum oblatione devotius, quo potuit, Deo ac B. ejus confessori Gummario fundens, adeptus est subito diu optatae sospitatis beneficium, et, in testimonium veritatis apodiamentis suis illic relictis, sanus et incolumis ad propria remeavit. Simile per omnia contigit cuidam mulieri Mechliniensi, quae pluribus annis in pedibus impotens, officium gradiendi non recte peragere potuit, nisi fulciretur asterius adminiculo aut baculorum sustentaculo. Quae tandem limina praecleari confessoris Gummari cum recuperandae pristinae potentiae fiducia visitavit, et orationum suarum precibus suppliciter fuis, sanitatem adepta est optatam. Magnas igitur Deo, ejusque Confessori gratias referens, baculorum instrumentis illic dimissis in tantae rei signum, ad domum propriam sospes et laeta repedavit. Die vero decima quinta Julii quidam civis Bruxellensis, dictus Guilhelmus Erum, diu dolore unius cruris fatigatus, quod quidem obtutibus hominum abominabile fuit ad videndum propter saniam exinde per viginti fistulas erumpentem, fiducialiter agens, ecclesiam S. Gummari adivit. Qui solotenus prostratus in reliquiarum ejus praesentia suas preces effudit, et posthaec de aqua fontis ejus accersiens, crus suum lividum ac dolore fatigatum de ipsa fontali aqua cum magna fiducia lavit. Denique incontinenti meritis praeclearissimi confessoris Dei Gummari obtinuit sanitatem integram, acsi pridem nullum omnino in suo crure sensisset dolorem aut livorem habuisset. Hic itaque laetabundus et laudans ac gratias magnificas Deo referens ad proprii domatis fines remeavit.

E
claudi duo, f-
stulis laborans,
m

P 29 Dehinc ejusdem mensis die decima septima quidam vir Antverpiensis, qui dicebatur Adrianus, cognomento de Pleckere, quatuor ferme annis suorum pedum vigore destitutus in tantum, ut nedum illius temporis medio non sine apodiamentis incedens, verum etiam tanto dolore ac languore fatigatus, ut longo tempore omnino decumberet lecto, taedio ex hoc magno afficiebatur. Hic denique tanta morborum genera

ex diuturno
pedum dolore

A. ANONYMO. nera curata per merita sanctissimi confessoris Christi Gummari audiens, magna cum fiducia Deum, ut per sui Confessoris interventum suae miseriae condoleret, ac debilitati auxiliaretur, exoravit. Quique tandem omni conamine, quo valuit, spe adipiscendae sanitatis limina basilicae S. Gummari devotus adiit, et illic suam Deo ac ejus Confessori petitionem * in terra prostratus ait : O sanctissime Deus, ego peccator humilis, et multorum criminum meorum conscius, ob quorum magnitudinem et numerositatem tanta debilitate fatigor, tuam invoco clementiam, ut me digneris exaudire in hac hora et per merita praeclearissimi confessoris tui Gummari, per quem tam innumera crebrescunt miracula, mihi peccatori animae salutem et corporis sospitatem praestare digneris.

* supple pandens

lecto affixus,

30 Qui tandem ab oratione consurgens nullam sensit sui desiderii consecutionem; nec tamen ab importunitate precum desistens, tribus diebus orationem suam protelandam dignum aestimavit, quatenus quod unica et simplici obsecratione obtinere non poterant, saltem perseveranter orationem multiplicans, id, quod optabat, consequi posset, audiens Domini pollicitationem in Euangelio : « Qui perseveraverit » usque in finem, hic salvus erit ». Demum tertia die sentiens paululum convalescentiae ad habitationis domicilium est reversus, apodialiibus instrumentis subnixus. Mira res dignissima * ! Nam hic Deo fidelis ejusque Confessori sanctissimo, videlicet Gummaro, beneficii quoque accepti, quamquam parvuli non immemor nec ingratus, sed continue in oratione perdurans, ac Dei misericordiam pulsans, flagitabat obnixis precibus recuperationem pristinae sanitatis. Porro Deus pius et misericors, nolens supplicem oratorem suum fraudare a desiderio suo, per interventum sui sanctissimi Confessoris tribuit illi optatam sanitatem. Itaque praefatus Adrianus de tanto beneficio sibi collato nolens ingratus reperiri, sospes repedavit sine apodiamentis ad antedictam B. Gummari basilicam, magnificas Deo ejusque Confessori referens gratiarum actiones cum oblationum muneribus.

* supple stupore

C clauda, puer languidus et monoculus,

31 Praeterea vigesima die praefati mensis Julii quaedam matrona Bruxellensis, cui nomen erat Elizabeth Tynnens, quadraginta annis incommodum unius cruris sustinens erat pro eo, quod brevius tribus digitis in latitudine extitit, deferens ea de causa sandalia, quorum unum altero tribus digitis praestantius erat in altitudine. Audiens itaque tot et tanta, quae per S. Gummarum quotidie fiunt, miraculorum insignia, devovit, sese ob reparandae salutis, ac removendae tantae incommoditatis auxilium limina sanctissimi Gummari ocius visitaturam. Voto igitur emisso, mox iter aggrediens per merita et intercessionem sanctissimi Gummari melius et rectius solito incedere coepit, et absque longa mora, quidquid voverat, adimplevit, basilicam B. Confessoris reverenter visitans et precum laudes, gratiarumque actiones decantans, ac oblationum munera libans, integram sospitatem se suscepisse gaudebat, in cujus testimonium veritatis unum sandaliorum, quod altius erat, illic relinquens, ad propriam urbem et domum laeta remeavit. Ceterum vigesima tertia Julii puer quidam, natione Bruxellensis, Philippus de Burgundia nuncupatus, diu intensi languoris molestia fatigatus, unius-

que oculi lumine orbatum, sperando confidenter D una cum matre sua in beatissimi confessoris Christi Gummari patrocinio, ejus reliquias devote omni cum alacritate visitavit, et, orationibus suis coram eisdem fuis cordialiter, atque hostiis ac muneribus ablatis, hilariter, praesentibus pluribus fide dignis, illic retulerunt. quod, postquam in sanctissimi Gummari interventu confidentes sese Domino ac ejus confessori ob recuperandae sanitatis spem devoverunt, statim postmodum puer a gemina infirmitate sanatus sit, obtenta molesti languoris curatione, et luminis restitutione ocularis. Igitur divinorum promissorum non immemores, ne tamquam promissa debita minime solventes increparentur, Deo et ejus Confessori sanctissimo gratiarum actiones magnificas rependerunt.

32 Tandem vigesima quarta die mensis ejusdem quidam honestus civis Mechliniensis, qui dicebatur Aegidius de Palude, basilicam, in qua sanctissime reliquiae praecleari confessoris Christi Gummari reconduntur, devote, ut sponde-
E rat, visitavit hac de causa, prout illic retulit. Nam gestaverat venam quamdam subcutaneam per viginti sex annos ruptam et sanguinem evomentem, saepius exinde molestiam non modicam perpepus adeo, ut nec in sedecim hebdomadibus aliquo longe pergere valeret. Audiens itaque praefatus Aegidius pro beatissimum Gummarum tam innumera clarere miracula, tactus devotione cordis intrinsecus, sese Deo ac ejus Confessori commendavit, promittens ejusdem Confessoris ossa sacrata se visitaturum, si vel aliquam saltem sublevaminis gratiam sensu percipere posset. Mira res ! Nam suam vix orationem verbis expresserat, et eadem vena, nullo instrumento aperta, instanti aperta est in ipso sanguinem ad quantitatem unius Walpoddii o emittens, quam ipse modico restringens emplastro, integerrimam a tam diu passa molestia sospitatem, haud dubium quin meritis beatissimi Gummari, adeptus est. Sicque, ut voverat, ad praenominatam Sancti basilicam, nulla morula interveniente, cum innumera gratiarum actione sanus et incolumis advenit. Praeterea quinta die mensis Octobris ejusdem anni Dominus Joannes Patribays, prosbyter et curatus in Heripont p, quinque ferme annis claudus pedibus existens, ut non sine baculorum sustentatione incedere valeret, devote limina saepedicti praecleari confessoris Christi Gummari visitavit, qui simplici corde preces coram ejus reliquiis in terram prostratus effundens, suae miserandae debilitatis subsidium expetivit. Et, ecce, mox, ut ad aures pii Patroni devoti sui preces insonuissent, in eodem loco, quod optavit, obtinuit non sine multorum admiratione, ac domum rediit cum gratiarum actione.

venam ruptam gerens, prosbyter claudus.

p

F

33 Haec pauca diversorum signorum ac prodigiorum, quae gloriosus Deus modernis temporibus per beatissimum nominis sui Confessorem, S. videlicet Gummarum, Karoliensium ac Brabantensium germine inclitum ac praeclearum q, manifestare ac quaquaersum dilatare dignatus est, extant quasi granum de massa et quasi stilla de fluvio : tanta sunt etenim, ut nulla mortalium lingua ea digne valeret exprimere, etiamsi Demosthenis facundiam possideret, egregii oratoris; ac tot quotidie augmentantur et accrescunt, ut nemo ea plene dinumerare sufficeret, etiamsi totius Arithmeticae peritiam haberet : tot enim et talia sunt et fuerunt ; ut are-

aliquae quamplures;

nae

A nã maris cœquarentur et copia mensuram excederet r. Denique ut de omnibus et singulis infirmitatibus taceamus, quas impossibile foret hic recensere ac dinumerare, quis vel in uno genere languoris detentos et curatos digne posset explicare, cujus diversitatem nec nomine tenus valeret appellare, nec cordetenus quidem indagare? Putamus enim Avicennæ, Galeni, seu Ypocratis hic cespitare debere physicalem peritiam, si conata fuerit investigare morbidas species, nedum curare, quas Deus omnipotens dignatus est per merita et suffragia dilecti confessoris sui Gummari tam potenter, quam misericorditer ab innumeris utriusque sexus hominibus auferre et sanare.

ficiens est, qui omnia languidorum, claudorum, cœcorum, hydropicorum, febricitantium, herniosorum atque diversorum aliorum languorum molestiis laborantium et gravatorum genera meritis et suffragiis præclarissimi confessoris Christi pristinæ sanitati restitutorum enarrare sufficiat, cum, ut dictum est, innumerabilia sint, nedum inexplicabilia, imo incomprehensibilia? Quorum multipliciter satis explicat continua numerositas adventantium, testimonia suæ sanitatis, pignora videlicet sua, illic relinquentium ad laudem Domini Jesu Christi. Amen.

A. ANONYMO.

ANNOTATA.

a *Ad flumen Diliam inter Locanium et Mechliniam.*

b *Legendum forte LXXVI.*

c *Ad Majorem Netham fere Liram inter et Hoogstraeten.*

d *Vide lit. b in Annotatis ad cap. I.*

e *Secundo ab Antverpia lapide ad fluvium Rupelam.* E

f *Prope Liram in diœcesi Antverpiensi.*

g *Inter Liram et Arschothum.*

h *In Gallo-Flandria.*

i *Forte Nispen in diœcesi Antverpiensi et decanatu Bergizomensi.*

k *Brabantix oppido ad fluvium Getam, cui etiam Tillæmontis nomen tribuitur.*

l *Ad Scaldim inter Dendermondam et Rupelmondam.*

m *Diethemium Brabantix oppidum est ad fluvium Demeram.*

n *Matth. 10, § 22, et cap. 24, r. 13.*

o *Videtur significari certum sanguinis pondus.*

p *Prope Bronium seu Brenniam-Comitis in Hannonia.*

q *Quod absque idoneo teste asseritur.*

r *Plurima quidem præter hic relata patravit miracula S. Gummari: at eorum numerum hic nimium augeri, nemo non censeat.*

s *Matth. xi, §. 5.*

t *Luc. 17, §. 14.*

u *Hinc colligo, auctorem Miraculis, quæ in litteras misit, ætate fuisse saltem superam.* F

quos ad gratitudinem hortatur auctor lege quemlibet

B " renuntiate Joanni, quæ vidistis et audistis. " Cæci vident, leprosi mundantur, claudi ambulat, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur s. " Et item in alio loco: " Ite, ostendite vos sacerdotibus, etc. t. " Ita laus Dei est et voluntas sanctissimi ejus confessoris Gummari, si qui per eum quovis modo curati sunt, quatenus redeant ad ecclesiam S. Gummari Lirensis, in qua S. Joannis antiquitas est patronus constitutus, ille cognomento Baptista et Præcursor Domini Jesu, et dent gloriam Deo cum leproso alienigeno et Samaritano, simul et gratiarum actiones referant præclaro confessori ejus S. Gummaro, recitantes illic, quæ in seipsis experti sunt, et per eum virtute Dei et sui facta fuerint magnalia, ne et ipsi abominabilis ingratitude notentur et arguantur, quemadmodum et alii novem leprosi, qui, postquam cum præfato Samaritano curati sunt, non tamen cum eo redierunt, neque gratias egerunt.

S. Gummari open experti sunt.

C 35 Quod quidem aliqui hæcenus benefecerunt, ut scriptum est, quorum etiam relatione hæc miracula ad nostram notitiam pervenerunt u, quæ curavimus hic annotare, quia propositi nostri fuit, per eadem divinam laudem propagare ac Sancti sui nomen dilatare, legentibus quoque devotionem et reverentiam per hæc pauca inculcare. Quis enim tam idoneus et suf-

